

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

ฝ่ายนโยบายและแผน กองแผนและงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี
โทร ๐๓๔-๕๑๒๓๑๕ ต่อ ๔๒๒๓

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้จัดทำคู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร ซึ่งในคู่มือฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน โดยการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตที่ดีจะทำให้องค์กรสามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งบุคคลในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยกันวิเคราะห์ ประเมินปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ได้จัดทำขึ้นเพื่อวางแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ โดยส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต ประเมินสถานะความเสี่ยง หาค่าความเสี่ยงรวม ประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง รวมทั้งได้กำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตในส่วนราชการ และนำมาจัดทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตขององค์กรขึ้น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี จะให้ความสำคัญและนำการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีฉบับนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อมิให้เกิดการทุจริตต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ฝ่ายนโยบายและแผน กองแผนและงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี

๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
๑. ความหมาย	๑
๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๓. กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
๓.๑ องค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการทุจริต	๑
๓.๒ ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๓.๓ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑ - ๓
- ตารางการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ของส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี	๔ - ๑๕
๔. รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๖

**การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔**

๑. ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี มีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๓. กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีใช้คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เป็นแนวทางในการจัดทำ การประเมินความเสี่ยงในการทุจริตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นไปตามกรอบหลักการ ควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน CoSo ๒๐๑๓ ในองค์ประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๘ การประเมิน ความเสี่ยง ซึ่งมีเนื้อหาหลัก ประกอบด้วย

๑. องค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการทุจริต ประกอบด้วย

- ๑.๑) แรงจูงใจหรือแรงกดดัน
- ๑.๒) โอกาสหรือช่องว่างของระบบ
- ๑.๓) การควบคุมกำกับภายในมีจุดอ่อน

๒. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยง พิจารณาจากประเภทความเสี่ยง ซึ่งได้มีการจำแนก ประเภทความเสี่ยงไว้ ๓ ด้าน ดังนี้

- ๒.๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต
- ๒.๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่
- ๒.๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและ การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

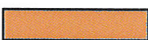

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ได้กำหนดขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงไว้ ดังนี้

๓.๑) การระบุความเสี่ยง ได้กำหนดให้ส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีดำเนินการคัดเลือกงานหรือกระบวนการที่เป็นงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต ตามกรอบที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓.๒) การประเมินสถานะความเสี่ยง ให้ส่วนราชการประเมินความเสี่ยงจากงานตามข้อ ๓.๑) ว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับใด ซึ่งมาจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ช่องว่างของการควบคุม กำกับ และแรงจูงใจ รวมถึงผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นบุคคลภายในและเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก โดยการใช้สถานะสีไฟจราจร ดังนี้

ตารางสถานะความเสี่ยง

ที่	สถานะ	ระดับ
๑	สีเขียว 	ความเสี่ยงระดับต่ำ
๒	สีเหลือง 	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๓	สีส้ม 	ความเสี่ยงระดับสูง
๔	สีแดง 	ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๓.๓) การประเมินค่าความเสี่ยงรวม เป็นการนำพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงสูงมาก ที่มีระดับสีส้มและสีแดงมาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม โดยให้นำระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ โดยค่าคะแนน ๑ - ๓ ได้กำหนดเกณฑ์ในการให้ค่าไว้ ดังนี้

๓.๓.๑) ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น Must หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ must คือค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๓.๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครีหรือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระบวนการด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

๓.๔) การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง เป็นการนำค่าความเสี่ยง รวมมาทำการประเมินระดับความเสี่ยงว่าอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพ การควบคุมความเสี่ยงของหน่วยงานที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน ซึ่งในขั้นตอนนี้หน่วยงานจะต้อง มีขั้นตอนว่าในปัจจุบันหน่วยงานมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมความเสี่ยงอะไรบ้าง

๓.๕) มาตรการป้องกันการทุจริต เมื่อหน่วยงานได้รับทราบระดับความเสี่ยงและ ผลการประเมินความเสี่ยงที่ใช้ในการควบคุมในปัจจุบันแล้ว เห็นว่าการควบคุมนั้นๆ ยังมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเกิดขึ้นอีก ก็ให้กำหนดมาตรการแนวทางในการที่จะควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตขั้นใหม่ เพื่อที่จะลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงขึ้น หรือลดความรุนแรง ของความเสี่ยงให้ลดน้อยลงหรือให้หมดไป ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรการขั้นใหม่

๓.๖) ช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการ ตามมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต เป็นการกำหนดช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการที่จะดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ ในการควบคุมความเสี่ยงว่าจะทำเมื่อใดจะดำเนินการให้เสร็จ เพื่อจะได้เห็นระยะเวลาที่ใช้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ได้กำหนดให้ส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหาร- ส่วนจังหวัด ใช้กรอบแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตข้างต้น เป็นเครื่องมือในการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตภายในส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งส่วนราชการในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ได้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตภายในส่วนราชการ มาจัดทำเป็น การประเมินความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวม ตามตารางดังนี้

ที่	ความเสียหายการทุจริต (๑)			สถานะความเสียหาย (๒)			ความเสียหายรวม (๓)			ประสิทธิภาพ การควบคุมความเสียหาย (๔)			มาตรการป้องกัน ความเสียหายการทุจริต (๕)						ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เดือน (๖)								
				เสียหาย	ไม่ถึง	เต็ม	แดง	๑	๒	๓	ดี	พอใช้	อ่อน														
																ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
																โดยอ้างอิงเลขที่เอกสารใน											
																ใบเบิกวัสดุเพื่อใช้เป็นเอกสาร											
																หลักฐานในการลงบัญชีจ่าย											
																วัสดุ											
																๕) กำหนดให้เจ้าหน้าที่											
																ผู้ควบคุมวัสดุสำนักงานกับ											
																เจ้าหน้าที่บันทึกบัญชีวัสดุ											
																เป็นคนละคนกัน เพื่อเป็น											
																การสอบทานวัสดุที่มีการ											
																เบิกจ่ายจริง											
																๖) ทุกสิ้นปีงบประมาณให้ทำ											
																การตรวจสอบพัสดุประจำปี											
																และรายงานวัสดุคงเหลือว่า											
																มีวัสดุอยู่จริงตามบัญชีพัสดุ											
																หรือไม่อย่างไร และสรุป											
																รายการรับ-จ่ายวัสดุจำนวน											
																คงเหลือ และมูลค่าของวัสดุ											
																คงเหลือในแต่ละรายการ											
																เพื่อตรวจสอบปริมาณการใช้											
																พัสดุว่ามีความเหมาะสมมาก											
																น้อยเพียงใด มีการเบิกจ่าย											

๔. รายงานผลการประเมินความเสี่ยงทุจริต

จากที่หน่วยงานได้กำหนดมาตรการ หรือแนวทางในการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต และได้ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางในการควบคุมความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้แล้ว ก็จะต้องดำเนินการรายงานผลว่ามาตรฐานหรือแนวทางการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้นั้น สามารถควบคุมความเสี่ยงการทุจริตได้หรือไม่ ยังมีช่องทางที่จะสามารถก่อให้เกิดการทุจริตได้อีกหรือไม่ เพื่อรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและหากมีโอกาที่จะเกิดการทุจริตได้อีก ถ้าจะต้องดำเนินการหาแนวทาง โดยกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันการทุจริตต่อไป